ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్, మధ్యప్రదేశ్

వర్సెస్

సేథ్ ఖుషాల్ చంద్ దాగా

(జె. ఎల్. కపూర్,ఎం.హిదాయతుల్లా మరియు జె. సి.షా, న్యాయమూర్తులు)

ఆదాయపు పన్ను – నష్టాన్ని భర్తీ చెయ్యడం – లెక్కించిన మొత్తం వ్రాతపూర్వకంగా తెలియజేయబడలేదు – ప్రభావం – ఆదాయపు పన్ను చట్టం , 1922 (11/1922), సెక్షన్లుస 24, 24(3).

1941 అకౌంటింగ్ సంవత్సరానికి, నమోదుకాని సంస్థలో అతని వాటా నుండి మదింపుదారుని లాభాలు, వ్యక్తిగత వ్యాపారంలో అతని నష్టాలకు వ్యతిరేకంగా భర్తీ చేయబడింది , మరియు ఆదాయపు పన్ను అధికారి రూ.53,840, నష్టాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్లాలని నిర్ణయించారు. కానీ చట్టంలోని సెక్షన్ 24(3) ప్రకారం అతను లెక్కించిన విధంగా నష్టం మొత్తాన్ని వ్రాతపూర్వక ఆర్డర్ ద్వారా మదింపుదారునికి తెలియజేయలేదు. మదింపు వ్యతిరేకంగా మదింపుదారు అప్పీల్ చేసారు కానీ నిర్ణయించబడిన నష్టం మొత్తాన్ని ప్రశ్నించలేదు. 1942-43 సంవత్సరంలో మదింపుదారు రూ.2,116760 నష్టానికి సంబందించిన ప్రశ్నను తిరిగి తెరిచి దానిని ముందుకు తీసుకువెళ్లాలని పేర్కొన్నారు. ఈ వాదనను ట్రిబ్యునల్ తోసిపుచ్చింది. 1948-49 మరియు 1949-50 మదింపు సంవత్సరాలలో మదింపుదారుడు ఈ వివాదాన్ని మళ్లీ లేవనెత్తారు.

ఆ నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా అప్పీల్ దాఖలు చేయనందున , నిర్ణయించబడిన మరియు ముందుకు తీసుకువెళ్ళడానికి ఆదేశించబడిన నష్టమే అంతిమంగా పరిగణించబడుతుందా అనేది ప్రశ్న.

నిర్ణయించబడినది, ఆదాయపు పన్ను చట్టంలోని సెక్షన్. 24 కింద జరిగిన నష్టం మొత్తాన్ని ఆదాయపు పన్ను అధికారి వ్రాతపూర్వకంగా తెలియజేసేంత వరకు , మదింపుదారు లెక్కించిన నష్టం మొత్తాన్ని వ్రాతపూర్వకంగా తెలియజేస్తే తప్ప, ఆ గణన అంతిమంగా మారదు . నష్ట నిర్ధారణకు వ్యతిరేకంగా అప్పీల్‌ను దాఖలు చేయనప్పటికీ,

వ్రాతపూర్వకంగా ఆర్డర్ లేనప్పుడు అప్పీల్ దాఖలు చేయనప్పటికీ, తదుపరి సంవత్సరంలో నష్టాన్ని తిరిగి నిర్ణయించడానికి మధింపుదారునికి అర్హత ఉంది.

సేథ్ జమ్నాదాస్ దాగా v. ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్, [1961] 3 SCR 174, అమలుచేయబడింది.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: 1960లో 148 నుండి 150 వరకు సివిల్ అప్పీల్స్.

1953 మిస్లీనియస్ సివిల్ కేసు నం. 184,మాజీ నాగ్‌పూర్ హైకోర్టు 1956 అక్టోబర్ 31 నాటి తీర్పు మరియు ఆర్డర్ నుండి ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా అప్పీలు చేయబడినది.

అప్పీలుదారుల కోసం కే.ఎన్. రాజగోపాల శాస్త్రి, డి.గుప్త.

ప్రతివాదుల కోసం జే.ఎం. థాకర్, ఎస్.ఎన్. ఆండ్లీ, జే.బీ.దాదాచాంజీ, బమేశ్వర్ నాథ్.

1961, మార్చి 7న కోర్టు తీర్పును వెలువరించిన వారు,

హిదయతుల్లా, జె.– ఈ అప్పీళ్లను ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా, ఆదాయపు పన్ను కమిషనర్, మధ్యప్రదేశ్,సేథ్ ఖుషాల్ చాంద్ దాగా అనే మదింపుదారునికి వ్యతిరేకంగా దాఖలు చేశారు. మదింపుదారు నాగ్‌పూర్‌కు చెందిన మెసర్స్ ఆర్. బి. బన్సీలాల్ అబిర్‌చంద్ అనే సంస్థలో భాగస్వామి. 1941 దీపావళి నాటికి ముగిసిన ఖాతా సంవత్సరంలో, అతను ఈ సంస్థ నుండి తన ఆస్తులు మరియు ఆస్తిలో వాటాను పొందాడు మరియు తన స్వంత వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించాడు. అదే సంవత్సరంలో, అతని ఆదాయ వనరులు ఒడిదుడుగులకు లోనైంది, కోశాధికారిగా ప్రభుత్వం నుండి భత్యం, ఇంటి ఆస్తి మరియు డివిడెండ్లు. మదింపుదారుడు నమోదుకాని సంస్థలో తన వాటా నుండి కొంత లాభాలను పొందాడు, దానికి వ్యతిరేకంగా అతని వ్యక్తిగత వ్యాపారంలో అతని నష్టాలను పూడ్చాడు మరియు మధింపు చేసిన ఆదాయపు పన్ను అధికారి, రూ. 53,840 నష్టాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్లాలని నిర్ణయించారు. ఈ మదింపుకు వ్యతిరేకంగా మదింపుదారు అప్పీల్ చేసారు, కానీ నిర్ధారించబడిన నష్టాన్ని ప్రశ్నించలేదు.

1942-43 సంవత్సరానికి, మదింపుదారు, ముందుకు తీసుకువెళ్లాలని నిర్ణయించిన నష్టానికి సంబంధించిన ప్రశ్నను మళ్లీ తెరవాలని పేర్కొన్నారు , అది రూ. 2,11,760. ఈ వాదనను డిపార్ట్‌మెంట్ అంగీకరించలేదు మరియు అప్పీల్ పై ట్రిబ్యునల్ కు వెళ్ళింది. అయితే, 1948-49 మరియు 1949-50 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన మదింపుల కొరకు అతను మళ్లీ ఈ వాదనను లేవనెత్తాడు. ఈ సంవత్సరాల్లో, అతను నమోదుకాని సంస్థలో తన వాటా నుండి లాభాలను పొందాడు, రూ. 1,82,773 మరియు రూ. 1,39,922 వరుసగా, అతని వ్యక్తిగత వ్యాపారంలో ,రూ. 1,18,913 మరియు రూ. 60,589 వరుసగా అతని నష్టాలను పూడ్చారు . మదింపుదారు యొక్క వాదన ఏమిటంటే నమోదుకాని సంస్థ నుండి అతను పొందిన లాభాలు అతని వ్యక్తిగత వ్యాపారంలో నష్టానికి వ్యతిరేకంగా భర్తీ చెయ్యడం సాధ్యం కాదు, ఎందుకంటే నమోదుకాని సంస్థ యొక్క లాభాలు పన్నును భరించాయి అది అతని చేతుల్లో కాకుండా సంస్థ యొక్క అధీనంలో ఉన్నది. ఈ వాదనను డిపార్ట్‌మెంట్ తిరస్కరించింది; కానీ అప్పీల్‌పై ట్రిబ్యునల్‌కు వెళ్లినప్పుడు , అది అంగీకరించబడింది. సమీక్ష చేయడానికి ట్రైబ్యునల్‌ను తరలించినప్పుడు, అది నాలుగు ప్రశ్నలను ప్రస్తావించింది. ఈ మదింపు నుండి ఉత్పన్నమయ్యే విషయాలతో కూడిన రెండు ప్రశ్నలు కూడా ఉన్నాయి , అయితే వాటిని ఈ తీర్పులో మేము ప్రస్తావించలేదు. ఈ అప్పీళ్లకు సంబంధించిన రెండు ప్రశ్నలు:

"(1) అప్పీల్‌లో చివరకు నిర్ణయించినట్లుగా 1941-42 మదింపు సంవత్సరానికి నష్ట నిర్ధారణకు సంబంధించి ఒక ప్రశ్నను లేవనెత్తడానికి మదింపుదారుడు చట్టపరంగా సమర్థుడా కాదా , మదింపు సంవత్సరం, 1942-43 ప్రక్రియలో 1941-42 నుండి వచ్చిన నష్టాన్ని భర్తీ చేస్తున్నారా?

(2) వాస్తవాలు మరియు కేసు యొక్క పరిస్థితులలో , ట్రిబ్యునల్ తన వ్యక్తిగత వ్యాపారం నుండి (మరొక సంస్థ నుండి అతని వాటా ..నష్టంతో సహా) మదింపుదారుడు అనుభవించిన నష్టాన్ని సెక్షన్ 24(1) కింద నమోదుకాని సంస్థ నుండి అతని పన్ను చెల్లించిన వాటా ఆదాయానికి వ్యతిరేకంగా భర్తీ చేయడం సరైనదేనా ?"

ఈ ప్రశ్నలకు ప్రత్యేక అనుమతితో ఇప్పుడు అప్పీల్ చేసిన కమిషనరుకు వ్యతిరేకంగా హైకోర్టు సమాధానం ఇచ్చింది.

సేఠ్ జమ్నాదాస్ దాగా వర్సెస్ ది కమీషనర్ ఆఫ్ ఇన్‌కమ్ ట్యాక్స్ (1)లో ఇప్పుడు రెండవ ప్రశ్నను ఈ కోర్టు నిర్ణయించిందని, దానికి సమాధానం తప్పనిసరిగా డిపార్ట్‌మెంట్‌కు వ్యతిరేకంగా ఉంటుందని కమిషనర్ తరఫు న్యాయవాది అంగీకరించారు . అందువల్ల కేసు యొక్క ఆ భాగం వాదించబడలేదు.

మొదటి ప్రశ్నకు సంబంధించి , లేవనెత్తిన ఏకైక వివాదం ఏమిటంటే , నిర్ణయించబడిన మరియు ముందుకు తీసుకువెళ్ళడానికి ఆదేశించబడిన నష్టాన్ని తప్పనిసరిగా పరిగణించాలి, ఆ నిర్ణయంపై ఎలాంటి అప్పీలు దాఖలు చేయనందున, చివరిది అయ్యాయి. కానీ సెక్షన్ 24(3) ద్వారా నిర్దేశించబడిన విధానం ప్రకారం ఆదాయపు పన్ను అధికారి ఆ సెక్షన్ ప్రయోజనాల కోసం అతను లెక్కించిన నష్టం మొత్తాన్ని వ్రాతపూర్వకంగా మదింపుదారుకి ఆర్డర్ ద్వారా తెలియజేయాలి , కాని ఆ సెక్షన్ ను అనుసరించలేదు. సందేహం లేదు . సెక్షన్ 30 కింద , అప్పీలు చేయవచ్చు , కాని సెక్షన్ 24 కింద లెక్కించి, ప్రకటించిన నష్టాన్ని మధింపుదారు అభ్యంతరం తెలిపిన ,ఆదాయపు పన్ను అధికారి వ్రాతపూర్వకంగా ఆర్డర్ ద్వారా లెక్కించిన నష్టాన్ని తెలియజేయక పోతే , ఆ విషయంపై అప్పీల్ తీసుకోలేము. మా అభిప్రాయం ప్రకారం , మదింపుదారుడు, తదుపరి సంవత్సరంలో నష్టాన్ని తిరిగి నిర్ణయించడానికి అర్హులు. కమీషనర్ తరఫు న్యాయవాది ఈ నిర్ణయం కోసం డిపార్ట్‌మెంట్ పెద్దగా ఆత్రుతగా లేదని, ఎందుకంటే ఈ నిర్దిష్ట మదింపుదారుడు తరువాతి సంవత్సరాలలో నష్టాలను మాత్రమే కలిగి ఉన్నాడు మరియు ముందుకు తెచ్చిన నష్టాలను తిరిగి నిర్ణయించినట్లయితే, ఆదాయానికి ఎటువంటి నష్టం జరగదు. కానీ అది మాకు సంబంధం లేని విషయం. మా అభిప్రాయం ప్రకారం , కేసు ఈ పరిస్థితులలో మా ముందు ఉంచిన హైకోర్టు తీర్పు సరైనదే.

అప్పీల్‌లు విఫలమవుతాయి మరియు ఖర్చులతో తీసివేయబడతాయి. ఒక వినికిడి రుసుముతో

అప్పీళ్లు కొట్టివేయబడ్డాయి.

(1) [1961] 3 S.C.R. 174.